

**SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIECZYŚŁAWA ROMANOWSKIEGO
W JÓZEFOWIE**

**PRZEDMIOTOWY SPOSÓB OCENIANIA
Z PRZYRODY
DLA KLAS IV – VI**

ZAŁOŻENIA I CELE PRZEDMIOTOWEGO SPOSOBU OCENIANIA

Celem nauczania przyrody w szkole podstawowej jest zainteresowanie światem, jego różnorodnością, wskazywanie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym, kształtowanie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych, ukazywanie współzależności człowieka i środowiska.

Realizacji tych celów służy ocena wiadomości i umiejętności ucznia. Ma ona za zadanie dostarczyć informacji o stopniu opanowania wiedzy i umiejętności uczniowi, jego rodzicom oraz nauczycielowi, ma wykrywać braki w wiedzy i umiejętnościach oraz pokazywać sposoby ich likwidacji. Ma również motywować ucznia do systematycznej pracy.

Przedmiotem oceny są: wiadomości, umiejętności przedmiotowe i ponad przedmiotowe, postawy i wartości kształtowane w procesie dydaktycznym.

Wymagania edukacyjne opracowane zostały w oparciu o:

- program nauczania przyrody w klasach 4–6 szkoły podstawowej „Na tropach przyrody” wydawnictwa „Nowa Era” kl. IV-VI
- standardy egzaminacyjne oraz umiejętności kluczowe
- Wewnątrzszkolny Sposób Oceniania

I. OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW NA LEKCJACH PRZYRODY W SZKOLE PODSTAWOWEJ

Ocena ucznia powinna być oceną wspierającą w osiąganiu celów, motywującą ucznia do dalszej pracy i diagnozującą jego osiągnięcia.

Ocenianiu podlegają:

- testy sprawdzające po każdym dziale materiału;
- obserwacja pracy uczniów na lekcji
- odpytywanie ustne
- dodatkowe prace (np. prezentacje, udział w projekcie, pomysłowe doświadczenia)
- krótkie prace pisemne (kartkówki, prace domowe);
- udział w konkursach przedmiotowych

II. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA UCZNIÓW Z PRZYRODY

Ocenę **niedostateczna** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował umiejętności stosowania wiedzy przyrodniczej nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie potrafi zastosować wiedzy w praktyce,
- nie wykazuje chęci poprawy wyników, nie współpracuje w tym względzie z nauczycielem, nie wyjaśnia zjawisk zachodzących w przyrodzie, nie rozumie uogólnień.

Ocenę **dopuszczająca** może otrzymać uczeń, który:

- rozpoznaje i nazywa podstawowe zjawiska przyrody;
- posługuje się podstawowymi pojęciami przyrodniczymi
- posiada przejawiający się w życiu codziennym pozytywny stosunek do środowiska przyrodniczego;

Ocenę **dostateczna** może otrzymać uczeń, który:

- opanował podstawowe treści programowe z przyrody łącząc je w logiczną całość,
- zna podstawowe pojęcia przyrodnicze;
- rozpoznaje i ocenia postawy wobec środowiska przyrodniczego;
- posługuje się mapą, jako źródłem wiedzy przyrodniczej;
- obserwuje pośrednio i bezpośrednio procesy zachodzące w środowisku przyrodniczym wiążąc teorię z praktyką przy pomocy nauczyciela;

Ocenę **dobra** może otrzymać uczeń, który:

- właściwie wykorzystuje przyrządy do obserwacji i pomiarów elementów przyrody;
- korzysta z różnych źródeł informacji takich jak: telewizja, Internet, czasopisma przyrodnicze, popularnonaukowe i inne;
- dostrzega wpływ przyrody na życie i gospodarkę człowieka;
- proponuje działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego;
- ocenia relacje między działalnością człowieka a środowiskiem przyrodniczym;
- dokonuje porównań zjawisk i elementów przyrody posługując się terminologią przyrodniczą;

Ocenę **bardzo dobra** może otrzymać uczeń, który:

- bardzo dobrze opanował całość materiału programowego wiążąc go w logiczny układ,
- projektuje doświadczenia i prezentuje je;

- dostrzega i ocenia związki w przebiegu zjawisk przyrodniczych i działalności człowieka;
- przewiduje następstwa i skutki działalności człowieka oraz przebiegu procesów naturalnych w przyrodzie;
- wyjaśnia je, rozwiązuje problemy;

Ocenę **celującą** może otrzymać uczeń, który:

- wykracza swoją wiedzą poza podstawy programowe;
- selekcjonuje wiedzę, interpretuje zjawiska, tworzy hipotezy;
- stosuje poprawny język, styl, swobodnie posługuje się terminologią naukową;
- aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych, konkursach przedmiotowych, akcjach obejmujących przyrodę i pokrewne dziedziny;

III. FORMY I METODY OCENIANIA

Stosowanie i ocenianie sprawdzianów lub testów

- Sprawdziany w formie testowej przeprowadzane są po zakończeniu każdego działu.
- Sprawdzian poprzedzony jest zawsze lekcją powtórzeniową, jest zapowiadany przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem, termin pisania sprawdzianu jest ustalony z większością uczniów danej klasy
- Prace pisemne takie jak sprawdziany i testy sprawdzające, są udostępniane do wglądu uczniom i rodzicom tylko w szkole. Omówione i wyjaśnione są wszelkie wątpliwości. Prace zostają w szkole.
- Nauczyciel sprawdza i podaje wyniki sprawdzianu do wiadomości uczniów w terminie do 14 dni od daty pisania. Uczeń, który uzyskał ze sprawdzianu ocenę niedostateczną poprawia ją obowiązkowo w terminie ustalonym z nauczycielem
- Od oceny dopuszczającej i dostatecznej można zgłosić chęć poprawy sprawdzianu w terminie nie dłuższym niż tydzień po oddaniu pracy przez nauczyciela.
- Kartkówki nie podlegają poprawie
- Uczeń, który wcześniej uzyskał ze sprawdzianu 2 lub 3, może w trakcie pisania sprawdzianu poprawkowego zrezygnować z oddania pracy. Jeśli go odda to każda ocena uzyskana z poprawy jest wpisywana do dziennika.
- Oceny ze sprawdzianów mają najistotniejszy wpływ na ocenę półroczną i roczną.

- W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie pisemnym ma on obowiązek napisania ich w terminach:
 - w przypadku jednodniowej nieobecności – podczas następnej lekcji
 - w przypadku nieobecności nie przekraczającej tygodnia – do 7 dni po powrocie do szkoły
 - przy dłuższych nieobecnościach – do 14 dni
- Sprawdziany oceniane są punktowo, a następnie przeliczane na skalę procentową odpowiadającą poszczególnym ocenom:
 - 100% punktów – celujący
 - 100% – 91% – bardzo dobry
 - 90% – 75% – dobry
 - 74% – 50% – dostateczny
 - 49% – 30% – dopuszczający
 - 29% – 0% – niedostateczny

Praca na lekcji

- Dwa razy w semestrze uczeń może zgłosić, że nie jest przygotowany do zajęć (z wyjątkiem zapowiadanych sprawdzianów)
- Dodatkowe umowne oznaczenia:
 - „-” – uczeń nie jest przygotowany do lekcji
 - „uzbieranie” trzech minusów skutkuje otrzymaniem oceny 1
- Ocenę z bieżących tematów (do 2-3 lekcji wstecz) uzyskuje uczeń z krótkich kartkówek i odpowiedzi ustnych,udziale w dyskusji,pracy w grupie,zadań praktycznych
- Można również uzyskać ocenę z dodatkowych zadań i prac długoterminowych (np. projektu edukacyjnego),samodzielnie zdobywanych informacji przydzielanych przez nauczyciela oraz wyższą ocenę semestralną z tytułu bardzo dobrych wyników na konkursie przedmiotowym

Prowadzenie i ocena zeszytów przedmiotowych i zeszytów ćwiczeń

- Uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu ćwiczeń i zeszytu przedmiotowego
- Zeszyt lekcyjny sprawdzany jest co najmniej raz w roku pod względem poprawności merytorycznej i kompletności notatek oraz estetyki
- Ocena za prowadzenie zeszytu ćwiczeń wystawiana jest przynajmniej raz w roku. Ocenianiu może podlegać wybrany przez nauczyciela dział a nie całe ćwiczenie.

- Uczeń ma obowiązek uzupełniania notatek w zeszycie przedmiotowym i w zeszycie ćwiczeń za czas swojej nieobecności. W uzasadnionych przypadkach nauczyciel może go zwolnić z tego obowiązku.

Zadawanie i ocena prac domowych

- Uczeń ma obowiązek systematycznego odrabiania prac domowych
- Nauczyciel określa zasady wykonania zadania - sposób, termin
- Uczeń ma obowiązek przestrzegania terminu wykonania zadania
- Nauczyciel dostosowuje termin realizacji zadania do stopnia jego trudności
- Nauczyciel sprawdza wykonane zadania w wyznaczonym terminie
- Za wykonane zadanie uczeń może otrzymać ocenę lub „+” (w zależności od stopnia trudności zadania lub sposobu jego wykonania)
- Postawienie „parafki” przy wykonanym zadaniu oznacza, że nauczyciel sprawdzał wykonanie zadania, ale nie sprawdzał jego zawartości merytorycznej
- Brak pracy domowej zostaje odnotowany przez nauczyciela za pomocą oceny niedostatecznej „-” (jeżeli uczeń zgłosił wcześniej brak zadania nauczycielowi)
- Uczeń ma możliwość poprawy oceny po wykonaniu zadania w terminie wyznaczonym przez nauczyciela
- Nauczyciel może odmówić wyznaczenia kolejnego terminu poprawy pracy domowej. Jeżeli uczeń jest niesystematyczny i nie ma odpowiedniego stosunku do przedmiotu, lekceważy swoje obowiązki
- Ocenianie prac następuje zgodnie z umową dotyczącą konkretnej pracy
- Przynajmniej dwa razy w semestrze nauczyciel wyznacza dodatkową pracę domową wykraczającą treścią poza program – tzw. praca na szóstkę. Jest to praca dla chętnych a ocena wstawiana jest do rubryczki z ocenami za aktywność.

Warunkiem koniecznym otrzymania oceny za tę pracę jest:

- wykonanie tej pracy samodzielnie w zeszycie przedmiotowym,
 - zamieszczenie pytania lub tytułu tej pracy,
 - odpowiedź udzielona pismem odręcznym (nie wydruki),
 - przedstawienie pracy w terminie ustalonym z nauczycielem (wspólnym dla całej klasy) – uwaga: prace oddawane po terminie nie będą sprawdzane.
- Uczeń może odmówić wstawienia tej oceny do dziennika lekcyjnego.

Ustalenia końcowe

- Wystawiane oceny są jawne
- Oceny na koniec semestru nie są średnią ocen częściowych.

- Przy ocenianiu, nauczyciel uwzględnia możliwości ucznia
- Uczeń mający kłopoty w nauce może zgłosić się do nauczyciela z prośbą o dodatkową pomoc. Jej forma ustalana jest na bieżąco, wspólnie z uczniem.

Mogą to być:

- dodatkowe konsultacje (po uzgodnieniu z nauczycielem)
- prace ułatwiające i przybliżające zrozumienie problemu
- pomoc koleżeńska
- ścisła współpraca z rodzicami
- skierowanie ucznia do poradni pedagogiczno-psychologicznej

Przy ocenianiu **uwzględnia się zalecenia** poradni psychologiczno- pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej oraz **dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb ucznia.**

Dostosowanie wymagań edukacyjnych następuje również w stosunku do ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego.

Zasady wystawiania ocen śródrocznych i końcoworocznych oraz warunki ich poprawy są zawarte w szkolnym WSO.

Stosowane na zajęciach z przyrody **środki dydaktyczne**, niezbędne w osiągnięciu celów kształcenia to podręczniki, zeszyty ćwiczeń, atlasy, mapy, filmy, książki o tematyce przyrodniczej, klucze do oznaczania roślin i zwierząt, plansze programy komputerowe, przyrządy pomiarowe, modele oraz pozostałe wyposażenie pracowni przyrodniczej.

Opracowała: Aneta Momot
Ewa Lipian